

pravično, ako bi po 16 letih človek začel popolnoma iznova, kakor filozof s svojimi 25 leti starosti? Tega ne more nihče zahtevati: celo glavna kontrola ni tega storila, kar je zahteval na predlog slov. profesorjev kongres v Sušaku. Člen 161. pomenja potrebno dopolnilo k uradniškemu zakonu, ki sličnega položaja ne označuje dovolj jasno. Sicer pa kaže to shvačanje tudi prevedbena praksa v ostalih ministrstvih. Znan mi je poštni uradnik, ki je po položnem diplomskem (filozofskem!) izpitu napredoval iz 2. skup. II. kat. v 6. skup. I. kat., kar je bilo tudi do cela pravično. Imenovani izpit je delal na ljubljanski univerzi. Nadalje mi je znan slučaj, ko je bila prevedena bivša učiteljica iz 3. skup. II kat. v 7. skup. I. kat., ko je položila izpit po študiju, trajajočem samo 6 semestrov, in še to v tuji državi. Takšnih primerov bi mogel navesti še mnogo, toda prepričan sem, da so gospodom od ljubljanske sekcije prav tako znani. Saj Slovenija je majhna...

Meni se zdi cela zadeva strašno malenkostna, boli pa me namen, čim bolj poudarjati in omalovaževati ljudi, ki tega nikakor niso zaslužili. Očita se jim, da so študirali na državne stroške. Moj Bog, koliko slovenskih visokošolcev je prejelo in še prejema prav lepe ustanove. Razen tega je znan, da se učiteljskemu zvanju ne posvečajo bogataši. In končno, tudi med njimi so takšni, ki niso dobili od države niti pare. Tudi podpisani je med njimi.

V interesu vseh prizadetih je, da se nelepa akcija konča. Naj spregovore tehtno besedo širokogrudni in razsodni člani profesorskega društva: prosto pot zmožnim. Ne zmožnež bo itak moral sam s poti.

Gustav Šilih.

SLAVKO MROVLJE, Slovenjgradec:

O nameravani uredbi jesenskih počitnic v mariborski oblasti.

Leta 1921. so v mariborski oblasti uvedli tkzv. jesenske počitnice, t. j. od 1. septembra do 1. novembra. Take počitnice hočejo uvesti tudi s prihodnjim šolskim letom, zato imamo že v tem šolskem letu en mesec že »v dobro«. Vsi tovariši, ki smo poučevali pred 7 leti meseca avgusta, vemo, kaj se pravi uvesti zopet jesenske počitnice in naša dolžnost je, da povzdignemo svoj glas, da se jesenske počitnice ne realizirajo. Zanimati moramo vse motivacije, ki so jih navedli krajevni šolski odbori in argumentacijo za uvedbo jesenskih počitnic, da so v interesu kmetskega ljudstva. Stvar je namreč drugačna, kakor se na prvi pogled vidi, in to bi rad povdral.

Meseca septembra in oktobra je paša, spravljanje poljskih pridelkov, trgategv itd. Nočem negirati potrebe tega dela in uporabo otrok pri tem delu, kjer je umestno! Če sem prav informiran, so glede uvedbe jesenskih počitnic sklepali lokalni šolski odbori, ki so v vseh krajih, razen Maribora in par mest, take počitnice tudi uvedli. Znano je, da je v največjih krajih glavni argument paša in na to so naslonili jesenske počitnice. Znano je pa tudi, da se v vseh ostalih oblastih prebivalstvo peča s poljedelstvom, v mnogih oblastih 100% več kakor v mariborski oblasti, pa tam niso uvedene jesenske počitnice.

Spomladi bo tudi delo na polju, junija in julija tudi, torej bi morale biti enako uvedene tudi spomladanske itd. počitnice.

Iz izkušenj vemo, kakšen je in koliko vreden pouk meseca julija in celo pa avgusta, ko je že junija mnogokrat tako vroče. Lahko trdimo, da je pouk oktobra meseca glede uspehov boljši, kakor poleti oba meseca julija in avgusta in temu ne bo mogel nihče oporekati!

Drugo šolsko leto bi se končalo 31. avgusta. Učenci, ki bi stopili v meščansko šolo, bi imeli točno 3 dni počitnic — žalostno — resnično — brez komentarja!

V mesecu juliju in avgustu bo večji del učiteljstva v mariborski oblasti popolnoma odrezan od dogodkov, ki se vrše vsako leto v počitnicah in so za učiteljstvo in poklicnih in kulturnih vidikov važni. Udeležiti se ne bo moglo ne učiteljskih pokrajinskih skupščin, ne kongresov, ne tečajev (kmetijsko-nadaljevalni, izobraževalni itd.), ali pa treba za mariborsko oblast iste posebej prirediti! Nisem proti temu, da bi se ne ustreglo željam kmetskega ljudstva, a paziti moramo, da ne bo to škodovalo šolstvu! Ako se ne uvede enotni začetek šolskega pouka tudi v mariborski oblasti tako, kakor je v vseh ostalih 32 oblastih naše države, postanemo brezplodna veja celokupnosti!

Naša upravičena želja in zahteva je, istočasni pričetek šolskega pouka tudi v mariborski oblasti in upamo, da se bo nova nameravana, že realizirana uvedba jesenskih počitnic v mariborski oblasti z naslednjim šolskim letom ukinita!

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh nihsah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del so priporočila

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

SAMOIZOBRAZEVALNA AKCIJA V LETU 1928./29.

Vsem krožkom se je poslala okrožnica glede dela v novem šolskem letu. Prosimo, da se okrožnica čimprej obravnava in da se upoštevajo navodila, dogovorjena z delegati krožkov II. samoizobraževalnega tečaja.

Nekateri krožki okrožnice sploh niso čakali, marveč, so delo pričeli tam, kjer so ga lani končali. V teh krožkih gotovo ne lbo očitkov o nasilju pri samoizobraževalni akciji. Kjer se brošura o Družboslovju še ni objavljala, prosimo, da se ž njo prične letošnje delo, ker ima brošura vrsto družboslovnih zakonov, učiteljstvu kolikor toliko nezanih.

Krožki, ki nam še niso javili vseh sestankov v minulem letu, naj nam sporoče sedaj, da priobčimo v stanovskem glasilu.

Tudi letošnjih krožkovih sestankov, ki so se že vršili, niso sklicatelji vseh javili Oio. Ne moremo poročati o njih, če imamo le negotovo ustno poročilo.

Letošnjih javljenih sestankov imamo:

1. Radovljica: I. — 5. IX. — Navzočih 7.: Iz Družboslovja. Poročilo o II. tečaju. Gospodraske ustanove v organizaciji.

2. Radovljica: II. — 11. X. — 6.: Iz Družboslovja.

3. Radovljica: III. — 12. XI. — 7. Iz Zgečeve »Zgoje najširših plasti«.

4. Cerklje na Dolenjskem: I. — 29. X. — 8.: Vzroki nazadovanja naše mladine.

5. Mežica: I. (sklicatelji krožkov) — 2. XI. — 9.: Program dela v krožkih.

6. Žužemberk: I. — 28. X. — 15.: Poročilo o II. tečaju. Spomini jugoslovenskega dobrovoljca.

7. Maribor: I. — 7. XI. — 54.: Pomen obiska pedagoških kongresov.

8. Ljubljana: I. — 9. XI. — 34.: Literarni večer (Cerkevnik, Kocjančič, Jarc, Seliškar).

9. Ljubljana — naraščaj: I. — 10. XI. — 120.: Učitelj v šoli in v javnosti.

10. Ljubljana — naraščaj: II. — 17. XI. — 120.: Razvoj učiteljske organizacije.

11. Metlika: I. — 11. XI. — 15.: Potreba samoizobrazbe.

OIO.

Kronika.

OB IZPLAČILU RAZLIK DRŽAVNIM URADNIKOM.

To izplačilo je sedaj, ko je sklenjeno dolarsko posojilo, gotova stvar in je njega izvršitev samo vprašanje časa nekaterih mesecev. S tem se bo vsaj deloma popravila krivica, ki se je godila državnemu uradništvu. Pravimo: vsaj deloma, ker se bodo diference izplačale brez obresti za minulih pet let in ker tistim, ki so med tem umrli, krivice ni več mogoče poravnati. In to, da je ostala država dolžna svojemu bomo plačalnemu uradništvu skozi vrsto let znatne vsote, spada pač med v nebo vpjioče grehe: delavcem zaslužno plačilo zadrževati.

Tem večje je torej naše veselje nad tem, da je končno vendar prišla vlada, ki je vedela, kaj zahteva njena čast in ugled države, katero upravlja. Spričo tega veselega dejstva stopijo v ozadje vse rekriminacije za preteklost radi dolge dobe čakanja. Kar je bilo, je bilo! Hvala Bogu, da bo odslej drugače! Morebiti bo celo ta ali oni uradnik ob prejemu razlik rekel: Za preteklost bi bilo sicer boljše, da bi bil te razlike sprejemal sprti mesečno, za sedanjost je pa bolje, da dobim hkrati večjo vsoto denarja, s katero si že skoro nisem več upal računati, češ, da bo izplačana o svetem nikoli.

Korak, ki ga je storila vlada, ne bo koristil samo uradništvu. Lahko rečemo, da se bo večina tega denarja še isti mesec presečila v žepu — trgovcev in obrtnikov in da se bo s tem denarjem pokrili marsikak zaostanek, ki je bil enako mučen uradniku kakor njegovemu upniku. Ta denar bo torej pomagal veliko uslugo naši trgovini in obrti, ki bosta takorekoč preko noči dobili nekaj lepih milijonov na razpolago in se poživili.

In še eni stvari bo ta odločni korak naše vlade zelo koristil: ugledu države na zunaj in na znotraj. Izkazalo se je, da vlada slednjč vendar glede izplačevanja obveznosti ista morala za državo kakor za posameznika. Z izplačilom razlik je napravila naša država ogromen korak z Balkana proti Evropi! Svoje dni smo bili vajeni, da je bila država glede izplačevanja svojih obveznosti točnejša in zanesljivejša nego zasebniki. Pri državi takorekoč nisi mogel izgubiti. Kar ti je zakon priznaval, se ti je izplačalo z vso gotovostjo. Pri nas so žal že izkušnje ob 20-odstotnih odtegljajih — poleg drugih činiteljev — to vero v državo močno omajale. Dvigati se je pa začela ta vera, ko so se s temi boni lahko plačevali davki, in še bolj se bo dvignila s tem, da se bodo izplačale diference. Lahko rečemo: s tem izplačilom razlik bo naša država moralno toliko pridobila, da bi bilo to vredno tudi neprimerno večjega denarja — ako bi se take stvari namreč dale kratko malo kupiti.

Radi tega tudi ne moremo odobravati počenja onih, ki iščejo pri tem posojilu dlake v jajcu in vedo naštetiti vse mogoče pomisleke proti temu posojilu. Za poštenjaka je pri tem merodajno samo tole razmišljanje: če imam poravnati dolg, ki takorekoč vpjio do neba, če vem, da pomeni odlaganje tega izplačila neprestano krivico proti upniku, ki težko čaka, potem moram dobiti posojilo za poravnavo tega dolga tako ali tako,

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. „Med vsemi snubci fistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.“

Varuje perilo!

če je v meni kaj poštenja! Vzel bom pač tisto posojilo, ki ga morem danes dobiti pod najugodnejšimi pogoji, zavedajoč se, da bi ga moral slednjič vzeti tudi pod težjimi pogoji, ako je v meni kaj vesti. Vsekako gre neprimerno večja čast tisti vladi, ki je dolg poravnala, nego tisti, ki je sicer pobirala davke za zvišane uradniške prejemke, a je del teh prejemkov uradništvu ostala dolžna.

Izplačilo uradniških diferenc je državotvorno delo par excellence, ki bo po svojem učinku odtehtalo nekaj vagonov navdušenih govorov in narodnih praznikov. Tega koraka je lahko vesel vsakdo, komur je bodočnost naše države pri srcu. Samo ena stvar bo morebiti temu ali onemu kalila veselje: namreč dejstvo, da je morala vstopiti SLS v vlado, da so se smeli plačati davki z 20-odstotnimi odtegljaji, in da je moral postati predsednik SLS predsednik vlade, da so se čez dolgih pet let izplačale uradnikom razlike.

Krek je nekoč rekel, da ima SLS zagotovljeno bodočnost radi tega, »kaj prav dela«, oziroma toliko časa, dokler bo prav delala. »Taka stranka«, je razlagal, »more začasno izgubiti večino, toda trajno ne, radi tega ne, ker je ljudem potrebna! Po vojni so nešteti pričakovali rapidnega nazadovanja SLS. Prišlo je pa že leta 1923. narobe. Pa ni morebiti razmah SLS po vojni dokaz, da je sedaj ljudstvu prav tako kakor nekdanj, morebiti še bolj potrebna stranka, ki prav dela?«

(Točno po »Slovencu« št. 261. od 14. novembra 1928.)

Slovenska šolska matica.

—šm Pedagoški zbornik Slov. šolske Matice za leto 1928. (Uredil Gustav Šilih), je v tisku ter bo obsegal celo vrsto aktualnih razprav in poročil, ki bodo v največji meri zanimala slehernega vzgojitelja. Urednikov uvodnik osvetljuje najvažnejše pojave in probleme slovenskega vzgojstva ter šolskega in samoizobraževalnega dela. Dr. K. Ozvald govori o idejnih temeljih bodočega šolskega zakona kot poklicani predstavnik slovenske znanstvene pedagogike. Velevažna je Orožnova razprava »Aktualna sociološko-pedagoška razmotrivanja«, v kateri dokazuje potrebo moralnega oziroma življenjskega pouka. Dr. Fr. Zgeč je napisal razpravo »V zagovor mladine«, kjer z veliko ljubeznivi in temeljitim znanjem podaja analizo pubertetne dobe, kažoč obenem na praktično vzgojno dejstvo v tej nad vse kritični dobi. Izredno bo zanimala učiteljstvo vseh vrst dr. Či bejeva študija »Metode in viri mladinske psihologije«, kajti baš področje mladinoslovja je za delo v duhu nove šole največje važnosti. Posebnost letošnjega zbornika je razpra-

NOTE

za petje, klavir, violino i. t. d. za šolo in dom

Za naročilo zadošča dopisnica. (Gg. učitelj poseben popust.)

dobavlja po najnižji ceni „MATIČNA KNJIGARNA“ LJUBLJANA

Pletenine vseh vrst, jager perilo, volnene nogavice, roka-vice, dežnike, čepice, damske torbice, srajce, kravate i. t. d. kupite po najugodnejši ceni pri ŠTERK nasl.

Miloš Karničnik Ljubljana, Stari trg št. 18

Pletenine lastni izdelki vedno v veliki izbiri. Najmodernejši vzorci. Naročila po meri v najkrajšem času. Velika zaloga nogaolc. FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Zidovska ul. 7.

Obleke kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

— Ali ste že naročili »Ročni katalog« za šolsko leto 1928./29., ki vsebuje vse najnovejše odredbe in navodila in stane le 16 Din. — Požurite se z naročili, dokler traja zaloga.